

Ur en bondes kladdbok

Mickelmässotid, vid betraktande av en karta

Vem vågar se ”Sol-ön” som den *H a n d*, som sjöguden RAN nedifrån djupen en gång i tidernas begynnelse sträckte upp ur havet, Solguden till mötes! — Solguden behöll handhälsningen och skapade därav den SOL-Ö, som gläder oss genom alla tider sen dess —.

Först har du höjden över ”bol-bygdi”, som de gamle talade om, — där också vi, långt senare tiders barn, skulle få upptäcka gravfälten över våra fäder. Vi kan roa oss med att kalla detta: *s j ä l v a h a n d f l a t a n* — .

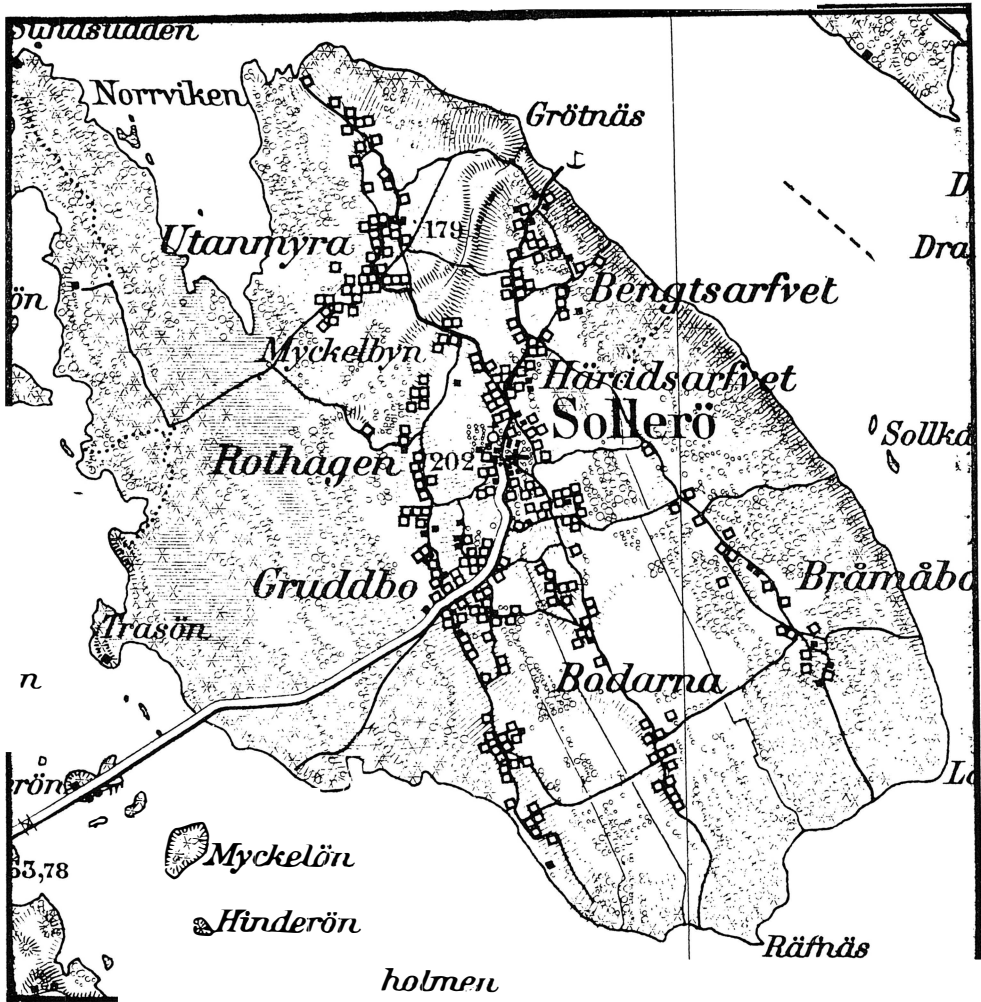
Tummen — ”Sundet” och däromkring, en riktig ”skomakartumme”, vänd bakåt. *Pekfingret* — Levsnäs, för alla flyttande västöver.

Storfingret — Rullbodarna, med smycket Kulåra. Hur många olika gissningar om namnets ursprung och betydelse! ”Kula” efter årorna, kolare — svedja. Varför inte bruka dialektformen ”*K u l å r u m*”. Vilken musik, vilken mystik, rena ekon från forntiden!

Ringfingret — Bodarna, med alla sina storkaxar —, och så

Lillfingret — Bråmåbo, fäboden som först in på 1800-talet fick börja att räkna in sig bland byarna men som desto starkare påminner om fäbodlivet och odlingens betydelse — tillika om fiske och järnhantering —, om ”jenbersfinner” och ”Trull-buder” och Gu’vete allt —. Och mellan alla dessa fingrar har du ”Rod-vatnä”, som sedan i sinom tid blev bygdens bästa odlingsland och brödföda —.

Välsignade land, med alla dina fingrar! Den starka brygden ur Din näve berusar mig och ger mig kraft!

Stugan

Detta är stugan, som kom att stå i det fridlysta och så uppmärksammade fornminnesområdet. Detta var ej alls påtänkt, när det planerades för bygget.

1925 fick vi lagfart på byte av mark med Dunder Lars och Ållas Anna. Första bygget blev Morfars gamla härbre, som jag kommit över i Rullbodarna. Jag drömde om att få flytta ut från Gruddbogården och trängseln inne i byn — få ett område för mig själv, där jag kunde planera, plantera, och *se det växa!*

Åren 1925—30 och följande var de sämsta tänkbara efter krigsåren. Två hästar på gården och omöjligt att få ens ett uselt bolagsarbete annat än genom att tränga ut någon annan, som kanske hade det än värre! Sökte driva ut av egen skog, men det blev bara fina tumsedlar och rakt ingenting för slitet. Detta föranledde mig att köra ett sextiotal rotstockar till tomten på Klikten, där de fick bli liggande tills jag lyckades få ett par timmermän från Leksand, som hjälpte mig med upptimringen.

Först 1928 skedde upptäckten av gravfältet, och då ville jag ej fortsätta att bygga vidare utan fick inrikta mig på att söka medverka till att hela området blev fridlyst och skyddat.

Åt framtiden överlättes uppgiften att överta och vårda!

Teckning av Elon Garp.

Jän beganskväld båti Kликтim

— då självbindaren rasslar från åkrarna nedanför mig,
tegarna lyser i lapptäckets alla färger och toner —.
Över idoghetens heta arbetsdag
breder sig beganskvällens förtätade skymning och kyla —.

— kvällshimlens färger,
denna den levande naturens egen lek och uppenbarelseform,
blandar sig med sjöluft
till en kompakt färgridå,
som sätter all världens museikonst i skuggan.
Ett och annat stjärnskott lyser upp ibland,
universums egna ”satelliter”, om du så vill —.

— och senare:
Karlavagnen själv kör fram och häktar på
vid den låga ryggåsstugans höga kronskorsten,
— då hänga Nornorna sina varptrådar uppe i Polstjärnan,
under det att vi människobarn
släpper till väftet till vår egen livsväv —.

— nattens stillhet:
ack, ”Mitt hem är så ringa, dess dörr är så låg,
men —”.*

— Ja, måste inte den lilla människan här känna, att hela åkerfältet,
både i norr och söder, ja, runt om, är

— H e l i g m a r k !

Foto: Karl Lärka

*) — aldrig en kärare boning jag såg, kring hela den grönskande jorden”.

Sörbu Lars och "Sjo-satn"

Om Sörbu Lars, jägaren, berättaren, sångaren, den alltid sorglöse, godmodige och hjälpsamme, gick otaliga historier.

Fadern, "Jaggen" kallad, var välbärgad bonde söderut i Bodarna. Allt var i bästa ordning på gården, och först var man med förbättringar: slåttermaskin, tröskverk, allt var välordnat utom den ende sonen, som helst gick sina egna vägar. Så en dag sitter fadern framför brasan. Då kommer det, begrundande:

"Bäst sädi a önsnum —
finäst brö a rackam —
ludärvårr å djävlas —
sitt sudå Siljam å gungga
fan, e ä j o r d b r u k e r s l ä j k t, ä!"

Vid en av Lars vådliga färder på äldre dar hade "Sjo-satn", som han kallade Siljan, tagit från honom hästen på vårisen mellan Björka och Soll. Nästa gång tog han sparkstöttingen, då han skulle "västöver". Det pågick stor tunnbrödsbakning på gården, och att råka ut för "bakukaller" var minsann inte det lättaste! Han blev varnad av "bagarna":

— Tänk, om du inte kommer hem nå mer då!

— Fan, kum i äller än emat i ä, — v å n d i v ä r t i k u m !"

Men inför så resolut och sanningsenligt besked kom också svaret lika bestämt tillbaka:

— Ja, men du må då full åtminston stuppi ösättjen a ästim då å ta min di däj t du fa!

Foto: Karl Lärka

Sörbu Lars kom aldrig tillbaka. Den så kära och älskade "Sjösatn" behöll honom, — hjälpte honom över till sällare jaktmarker —.

— Där vittjar du säkert dina snaror och sjunger dina visor till en Ljunglövs Ettan — för du var aldrig någon kyrkängel precis, och blir väl aldrig heller. Men du "trodde Gud om gott' i alla väder och ville innerst inne alla så väl, —

— och ditt m i n n e skall Siljans vågor bevara till evig tid —.

Karl Lärka